

جهت گیری مذهبی

این پرسشنامه شامل ۵۴ عبارت است، خواهشمند است هر یک از عبارات را به دقت بخوانید و سپس موافقت یا مخالفت خودتان را در مورد هر یک از آنها با علامت (x) در یکی از مربع‌های بله یا خیر مشخص کنید.

- ۱ - به مطالعه کردن خیلی علاقمندم.
- ۲ - زیاد عصبانی می‌شوم.
- ۳ - به آینده خوشبین هستم.
- ۴ - غیبت کردن امری عادی و روزمره است.
- ۵ - فردی مغرور و بلندپرواز هستم.
- ۶ - باید نان را به نرخ روز خورد.
- ۷ - گاهی اوقات با دیگران لجبازی می‌کنم.
- ۸ - سرنوشت همه انسان‌ها برایم مهم است.
- ۹ - بیشتر مردم امانت‌داران خوبی هستند.
- ۱۰ - با همه به نرمی و ملایمت برخورد می‌کنم.
- ۱۱ - گاهی اوقات مجبور به انجام عملی شدم که قبلاً راضی به انجام آن نبوده‌ام.
- ۱۲ - از مجادله بیهوده با دوستانم پرهیز می‌کنم حتی اگر حق با من باشد.
- ۱۳ - سعی می‌کنم به تمامی سؤالاتی که از من پرسیده می‌شود، پاسخ دهم حتی اگر اطلاعات کاملی از موضوع نداشته باشم.
- ۱۴ - در مصالحه و دوستی قدم اول را برمی‌دارم.
- ۱۵ - در مورد اسرار عالم هستی زیاد فکر می‌کنم.
- ۱۶ - از این که جوانی و زیباییم را از دست بدهم نگرانم.
- ۱۷ - به مد و تجمل‌گرایی اهمیت می‌دهم.
- ۱۸ - کسانی که در زندگی سیاست ندارند،
- ۱۹ - وقتی موقعیت و مکتب خود را با دیگران مقایسه می‌کنم احساس می‌کنم در حق من بی‌عدالتی و ظلمی شده است.
- ۲۰ - به معتقدم.
- ۲۱ - نمی‌توانم
- ۲۲ - معمولاً در کارها مشورت نمی‌کنم.
- ۲۳ - به راحتی نمی‌توانم افراد خودخواه و خودستا را تحمل کنم.
- ۲۴ - در انجام کارها وسواس به خرج می‌دهم.
- ۲۵ - مردم نسبت به کسانی که از آنها در مقام بالاتری هستند، مؤدبانه برخورد می‌کنند، حتی در مواردی که رؤسا اشتباه کنند، زیرا می‌ترسند موقعیت خود را از دست بدهند.
- ۲۶ - با سقط جنین‌های نامشروع موافقم، زیرا آینده نامعلومی دارند.
- ۲۷ - از این که مبادا مرتکب گناهی شوم دائم در هراسم.
- ۲۸ - در مصائب و مشکلات بردبار نیستم.

پاسخنامه جهت گیری مذهبی

ردیف	بله	خیر
.۲۸		
.۲۹		
.۳۰		
.۳۱		
.۳۲		
.۳۳		
.۳۴		
.۳۵		
.۳۶		
.۳۷		
.۳۸		
.۳۹		
.۴۰		
.۴۱		
.۴۲		
.۴۳		
.۴۴		
.۴۵		
.۴۶		
.۴۷		
.۴۸		
.۴۹		
.۵۰		
.۵۱		
.۵۲		
.۵۳		
.۵۴		

ردیف	بله	خیر
.۱		
.۲		
.۳		
.۴		
.۵		
.۶		
.۷		
.۸		
.۹		
.۱۰		
.۱۱		
.۱۲		
.۱۳		
.۱۴		
.۱۵		
.۱۶		
.۱۷		
.۱۸		
.۱۹		
.۲۰		
.۲۱		
.۲۲		
.۲۳		
.۲۴		
.۲۵		
.۲۶		
.۲۷		

روش و مراحل آماده‌سازی پرسشنامه محقق ساخته (جهت‌گیرسنج مذهبی)

برای ساختن پرسشنامه‌ای قابل قبول با در نظر گرفتن مسأله و هدف پژوهش که بررسی رابطه جهت‌گیری درونی - برونی مذهبی و سلامت روان می‌باشد و با توجه به این امر که قبل از این آزمونی در زمینه ارزیابی انگیزش مذهبی (جهت‌گیری مذهبی) در داخل کشور ساخته نشده است، مجبور به تهیه و ساخت پرسشنامه‌ای براساس اصول نظری دین اسلام شدیم، با مطالعه کتب مرجع دینی (قرآن) و حکمت عملی که اخلاق شاخه‌ای از آن است، توانستیم دو سری خصایص اخلاقی که در یکی صفات کمالیه و در دیگری صفات رذیله به چشم می‌خورد را استخراج کنیم.

صفات کمالیه که موجب تهذیب نفس می‌شود و با شاخص‌های اعتقاد به خدا، عدالت، معرفت، اخلاص عمل... به هر کدام طیف وسیعی دارند گنجانده‌ایم و صفات رذیله که موجب تعارض و رکود می‌شود و با شاخص‌های کفر و نفاق، ظلم و ستم، جهل، ریا و عجب که همانند گروه اول هر کدام از این خصایص هم طیف گسترده‌ای دارند را مشخص کردیم. این پرسشنامه شامل ۵۴ عبارت است که هر عبارت به صورت غیر مستقیم و نامحسوس به طوری که آزمودنی تحریک به سوگیری خاصی نشود و مقاومت شدید در برابر سؤالات از خود نشان دهد، به بررسی انگیزشی مذهبی افراد می‌پردازد.

پاسخنامه این آزمون برای پرهیز از رفتن به نقطه صفر به صورت دو گزینه‌ای (بلی و خیر) در نظر گرفته شده است. میزان رجحان و تفکیک دین باوری افراد در هر عبارت با نمرات خام (۱ و ۰) سنجیده می‌شود و به این ترتیب که کلید تصحیح طوری تنظیم شده است که آزمودنی با علامت زدن گزینه‌های مربوط به جهت‌گیری درونی (۱) نمره خام کسب می‌نماید و با علامت زدن گزینه‌های مربوط به جهت‌گیری برونی نمره‌ای کسب نمی‌کند. سپس با جمع نمرات خام هر عبارت نمره و رتبه کل آزمودنی به دست می‌آید.

نهایتاً کسانی که در این آزمون نمره بالایی کسب نمایند (بالای میانگین کل نمرات افراد) دارای جهت‌گیری درونی مذهبی می‌باشند و جزء گروه قوی محسوب می‌شوند و بر عکس کسانی که کمترین نمرات را کسب نمایند جزء گروه ضعیف و دارای جهت‌گیری برونی مذهبی می‌باشند.

هدف پژوهشگر از ساخت این قسمت جداسازی افراد براساس نیت و قصدشان نسبت به دین‌گرایی در جوامع مذهبی، خاصه اسلامی می‌باشد و همچنین انتظار می‌رود کسانی که دارای جهت‌گیری درونی و ذاتی نسبت به دین هستند، یعنی کسانی که دین را برای رشد و کمال و نهایتاً لقاء... می‌خواهند نسبت به گروه دیگر یعنی کسانی که دین را برای بهره‌برداری شخصی و سودجویی به عنوان یک دستاویز انتخاب کرده‌اند نمره بیشتری کسب نمایند.

در پرسشنامه ساخته شده هر آزمودنی دوسری نمره کسب می‌کند که یکی برحسب پاسخ‌های صحیحی که به جهت‌گیری درونی داده است (تعداد یک‌ها) و دیگر تعداد پاسخ‌هایی که به جهت‌گیری بیرونی داده است (تعداد صفرها). بنابراین با محاسبه تفاضل نمرات هر آزمودنی از فرمول (t) برای گروه‌های همبسته استفاده شد تا دریابیم، آیا بین نمرات جهت‌گیری درونی و برونی مذهبی اختلاف معناداری وجود دارد یا خیر.